

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา ปาลี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑. ชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปาลี
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Pali

๒. ชื่อปริญญา

๒.๑ ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปาลี)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Pali)
๒.๒ ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (ปาลี)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Pali)

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์

๔.๑ หลักการและเหตุผล

โดยที่ภาษาปาลีเป็นภาษาโบราณตะวันออกสำคัญภาษาหนึ่ง ใช้บันทึกหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท ผู้ที่มีความรู้ทางภาษาปาลีดีจึงจะสามารถเข้าถึงพุทธธรรมได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง แต่การศึกษาระดับพุทธศาสตรบัณฑิตนั้นยังไม่เพียงพอที่จะเอื้อโอกาสให้แก่ผู้สนใจใฝ่รู้ ได้ศึกษาค้นคว้าวิชาการด้านนี้อย่างเต็มที่ จึงควรที่จะขยายการศึกษภาษาปาลีให้สูงขึ้น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์และผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาวิเคราะห์วิจัยอย่างเต็มที่ เพื่อเปิดพรมแดนแห่งความรู้วิชาการด้านภาษาปาลีให้กว้างไกลออกไป จึงได้จัดทำหลักสูตรสาขาวิชาปาลีระดับมหาบัณฑิตขึ้น ดำเนินการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

๔.๒ วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตพระพุทธศาสนมหาบัณฑิตสาขาวิชาบาลี ให้มีความรู้แตกฉานในภาษาบาลีชั้นสูง จนสามารถวิเคราะห์วิจัยหลักพุทธธรรมในพระคัมภีร์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาบาลีชั้นสูง และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๕.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๕.๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๕.๓ ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบปริญญาตรีเกียรตินิยม

๕.๔ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖. วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

๖.๑ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในแต่ละปีการศึกษา

๖.๒ ผู้สมัครต้องสอบผ่านข้อเขียนใน ๓ วิชา คือ (๑) ความรู้ความสามารถทั่วไป (๒) ภาษาอังกฤษ (๓) วิชาเฉพาะสาขา

๖.๓ ผู้สมัครต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์

๗. ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยจัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์

บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับและกฎระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

เงื่อนไขอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

๘. ระยะเวลาการศึกษา

ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๙. การลงทะเบียนเรียน

กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษาปกติ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๐. การวัดผลและประเมินผล

ให้มีการวัดผลทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยวิธีการทดสอบ เขียนรายงาน มอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชา

นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้น มาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

สำหรับการประเมินผลรายวิชาและวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๑ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑๑

๑๑. การสำเร็จการศึกษา

คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๑๑.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ หรือไม่เกินกว่า ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ ศึกษาวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๑.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๑๑.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๑๑.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและวิชาเอกทุกวิชา และได้รับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๑๑.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๑.๗ ผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์ หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม

๑๒. ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตจะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต

๑๒.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน แต่ไม่เกิน ๓ ท่าน ทั้งนี้จะต้องมีอาจารย์ประจำหรือเจ้าหน้าที่ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ ท่าน

๑๒.๓ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ต้องมีคุณสมบัติได้เปรียญธรรมเจ็ดประโยคขึ้นไป ทั้งนี้ต้องมีกรรมการผู้ได้เปรียญธรรมเก้าประโยคอย่างน้อย ๑ ท่าน

๑๒.๔ นิสิตต้องเขียนวิทยานิพนธ์เป็นภาษาบาลี

๑๒.๕ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนด ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

เงื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๓. อาจารย์

๑๓.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

รายชื่อ	ตำแหน่งทางวิชาการ/ ตำแหน่งทางบริหาร	คุณวุฒิ/สาขา
พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ)	อาจารย์/ คณบดีคณะพุทธศาสตร์	ป.ธ. ๙ M.A. (Pali & Sanskrit) Ph.D. (Pali)
พระมหาไพเราะ ลูตสีโล	อาจารย์	ป.ธ. ๔ B.A., M.A. (Pali) Ph.D. (Pali)
ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	อาจารย์	ป.ธ.๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) Ph.D.(Buddhist Studies)

๑๓.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร

รายชื่อ	ตำแหน่งทางวิชาการ/ ตำแหน่งทางบริหาร	คุณวุฒิ/สาขา
พระสุธีธรรมมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ)	อาจารย์/ คณบดีคณะพุทธศาสตร์	ป.ธ. ๙ M.A. (Pali & Sanskrit) Ph.D. (Pali)
พระมหาไพเราะ จิตสีโล	อาจารย์	ป.ธ. ๔ B.A., M.A. (Pali) Ph.D. (Pali)
พระศรีสิทธิมนี (พล อากาศโร)	อาจารย์/ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ป.ธ.๙ , M.A.(Linguistics) Ph.D. (Linguistics)
พระเมธีรัตนดิลก (จรรยา ชินวโร)	อาจารย์	ป.ธ. ๙, พธ.บ. (ครุศาสตร์) M.A. (Linguistics) Ph.D. (Buddhist Studies)
ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	อาจารย์	ป.ธ.๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) Ph.D.(Buddhist Studies)
นายรังษี สุทนต์	อาจารย์	ป.ธ.๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)

๑๓.๓ อาจารย์ผู้สอน

๑๓.๓.๑ อาจารย์ประจำ

รายชื่อ	ตำแหน่งทางวิชาการ/ ตำแหน่งทางบริหาร	คุณวุฒิ/สาขา
พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)	ศาสตราจารย์/ อธิการบดี	ป.ธ.๙, พธ.บ. (พุทธศาสตร์) M.A. (Philosophy) M.Phil., Ph.D. (Philosophy)
พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตฺตโสภโณ)	รองศาสตราจารย์/ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ป.ธ.๘, พธ.บ. (พุทธศาสตร์) M.A. (Ancient History and Archaeology) Ph.D. (Buddhist Studies)
พระสุธีธรรมมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ)	อาจารย์/ คณบดีคณะพุทธศาสตร์	ป.ธ. ๙ M.A. (Pali & Sanskrit)

		Ph.D. (Pali)
พระมหาไพเราะ ฐิตสีโล	อาจารย์	ป.ธ. ๔ B.A., M.A. (Pali) Ph.D. (Pali)
พระศรีสิทธิมนี (พล อากาศโร)	อาจารย์/ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ป.ธ.๙ , M.A.(Linguistics) Ph.D. (Linguistics)
พระเมธีรัตนดิลก (จรรยา ชินวโร)	อาจารย์	ป.ธ. ๙, พธ.บ. (ครุศาสตร์) M.A. (Linguistics) Ph.D. (Buddhist Studies)
ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	อาจารย์	ป.ธ.๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) Ph.D.(Buddhist Studies)
นายรังษี สุทนต์	อาจารย์	ป.ธ.๙, พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)

๑๓.๓.๒ อาจารย์พิเศษ

รายชื่อ	ตำแหน่งทางวิชาการ/ ตำแหน่งทางบริหาร	คุณวุฒิ/สาขา
ศ. พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ	ศาสตราจารย์พิเศษ/ ราชบัณฑิตประเภทปรัชญา สาขาอภิปรัชญาและญาณวิทยา/ ผู้เชี่ยวชาญด้านคัมภีร์พุทธ ศาสตร์	ป.ธ. ๙, พธ.บ. M.A. (Philosophy)
ศ.ดร. จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์	ศาสตราจารย์/ ภาควิชาสังคมวิทยา- และมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ป.ธ.๖, พธ.บ.(มานุษยสังคมศาสตร์), M.A. (Social Science), M.A. (English Literature), Ph.D.(Sociology of Religion)
ผศ.ดร. สำเนียง เลื่อมใส	ผู้ช่วยศาสตราจารย์/ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร	ป.ธ. ๙ , พธ.บ.(ศาสนา) ศศ.ม. (ภาษาสันสกฤต) Ph.D. (Sanskrit)

ดร. อำนาจ บัวศิริ	ผู้อำนวยการกองกลาง ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนา การศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ สนง. พระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กศ.บ. (เคมี) , ค.ม. (วิจัยการศึกษา) ค.ด. (อุดมศึกษา)
-------------------	---	---

๑๔. หลักสูตร

๑๔.๑ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร แผน ก (๒) ๓๘ หน่วยกิต

๑๔.๒ โครงสร้างหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบาลี

โครงสร้างหลักสูตร	แผน ก (๑)	แผน ก (๒)	แผน ข
๑. หมวดวิชาบังคับ		๘	
๒. หมวดวิชาเอก		๑๒	
๓. หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า		๖	
๔. วิทยานิพนธ์		๑๒	
รวมทั้งสิ้น	๓๘	๓๘	

๑๔.๓ รายวิชาในหลักสูตร

๑๔.๓.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๘ หน่วยกิต

๖๐๑ ๑๐๑	ประวัติวรรณคดีบาลี History of Pali Literature	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญาเถรวาท Theravada Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๑ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางบาลี Research Methodology in Pali	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๐ ๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๒) (๒-๐-๔)

หมายเหตุ รายวิชา ๖๐๐ ๑๐๔ และ ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต

๑๔.๓.๒ วิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๑ ๑๐๖	พระวินัยปิฎก Vinaya Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๑ ๒๐๗	พระสุตตันตปิฎก Suttanta Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๑ ๓๐๘	พระอภิธรรมปิฎก Abhidhamma Pitaka	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๑ ๓๐๙	สัมมนาบาลี Seminar on Pali	๓ (๓-๐-๖)

๑๔.๓.๓ หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๐๑ ๓๑๐	ศึกษางานสำคัญทางบาลี Selected Pali Works	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๑	เนตติปกรณ์ The Nettipakarana	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๒	วรรณคดีสันสกฤต Sanskrit Literature	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๓	กวีนิพนธ์บาลี Pali Poetry	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๔	บาลีนิพนธ์ Pali Compositon	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๕	มิลินทปัญหาวิเคราะห์ Analysis of The Milindapañhâ	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๖	อักษรเขียนภาษาบาลี Pali Scripts	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๗	อรรถกถาวิเคราะห์ Analysis of Atthakatha	๒ (๒-๐-๔)
๖๐๑ ๓๑๘	วรรณคดีบาลีในประเทศไทย Pali Literature in Thailand	๒ (๒-๐-๔)

๑๔.๓.๔ วิทยานิพนธ์

๖๐๑ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์

๑๒ หน่วยกิต

Thesis

๑๔.๔ แผนการศึกษา

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๑ ๑๐๑ ประวัติวรรณคดีบาลี	๓
	๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาเถรวาท	๓
	๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ*	(๓)
	วิชาเอก	
๖๐๑ ๑๐๖ พระวินัยปิฎก	๓	
	รวม	๙

* วิชา ๖๐๐ ๑๐๔ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางบาลี	๒
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน*	(๒)
	วิชาเอก	
	๖๐๑ ๒๐๗ พระสุตตันตปิฎก	๓
วิชาเลือก		
เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๒	
	รวม	๗

* วิชา ๖๐๐ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๓	วิชาเอก	
	๖๐๑ ๓๐๘ พระอภิธรรมปิฎก	๓
	๖๐๑ ๓๐๙ สัมมนาบาลี	๓
	วิชาเลือก	
	เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๒ รายวิชา	๔
	รวม	๑๐

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๔	วิชาบังคับ	
	๖๐๑ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒
	รวม	๑๒

๑๔.๕ แนวสังเขปรายวิชา

๑๔.๕.๑ วิชาบังคับ

๖๐๑ ๑๐๑ ประวัติวรรณคดีบาลี

๓ (๓-๐-๖)

History of Pali Literature

ศึกษาประวัติความเป็นมาและการสืบต่อวรรณคดีบาลีแบบปรัมปรากตา ศึกษาประเภทวรรณคดีบาลีพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา ปกรณ์วิเสส พงศาวดาร ในพระพุทศาสนาเถรวาท ศึกษารูปแบบและเนื้อหาแห่งวรรณคดีบาลีแต่ละประเภท

๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญาเถรวาท

๓ (๓-๐-๖)

Theravada Buddhist Philosophy

ศึกษาพระพุทธศาสนาเถรวาทด้วยกรอบแนวคิดทางปรัชญา ให้ครอบคลุมถึงทฤษฎีความจริง (Metaphysics) ทฤษฎีความรู้ (Epistemology) และทฤษฎีทางจริยศาสตร์ (Ethics) ในพุทธปรัชญาเถรวาท โดยเน้นศึกษาให้เห็น ความจริง ความรู้ และความดี/ความชั่ว ตามแนวคิดของพุทธปรัชญาเถรวาท เน้นวิเคราะห์ปรัชญาสมุปบาท ไตรลักษณ์ ชั้นธ ๕ นิยาม ๕ กรรม อริยสัจ ๔ เป็นต้น

๖๐๑ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางบาลี

๒ (๒-๐-๔)

Research Methodology in Pali

ศึกษารวมวิจัยะ คือวิธีวิจัยทางภาษาบาลี อันเป็นภาษาที่บันทึกคำสอนทางพระพุทธศาสนา ตามแนวคำสอนทางพระพุทธศาสนา ศึกษาข้อมูลทางบาลีสำหรับการวิจัย โดยใช้หลักการ สุตตะ พระบาลี หมายถึงหัวข้อวิจัยที่ตั้งไว้ สุตตานุโลม พระบาลีที่เป็นข้อมูลสนับสนุน หมายถึงเอกสารสนับสนุนการวิจัย อัจฉริยวาท อรรถกถา หมายถึงเอกสารรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง อัตโนมัตติ ความเห็นของตน หมายถึงความเห็นของผู้วิจัย ศึกษาวิธีการวิจัยในคัมภีร์มังคละที่ปณีของพระสิริมังคละจารย์เป็นตัวอย่าง

๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ

(๓) (๓-๐-๖)

English

ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฝึกจริง ให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านการเขียน การพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการอธิบายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศิล ๕, พระรัตนตรัย, ไตรลักษณ์, อริยสัจ ๔, มรรคมรรค ๘, ปรัชญาสมุปบาท, กรรมและการเกิดใหม่

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน

(๒) (๒-๐-๔)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา อุนฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐาน และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๑๔.๕.๒ วิชาเอก

๖๐๑ ๑๐๖ พระวินัยปิฎก

๓ (๓-๐-๖)

Vinaya Pitaka

ศึกษาวิเคราะห์พระวินัยปิฎก ในฐานะเป็นคำสั่งสอนที่มีนัยต่างๆ มีนัยพิเศษ ในฐานะเป็นเครื่องมือฝึกหัดกายและวาจา ศึกษาพระวินัยปิฎกในฐานะเป็นนวัจนศาสตร์และในฐานะเป็นคัมภีร์ที่จัดอยู่ในกลุ่มขุททกนิกาย กำหนดเนื้อหาศึกษาวิเคราะห์ตามความหมายแห่งพระวินัย โดยใช้อรรถกถา ฎีกา โยชนา และปกรณ์วิเสส ประกอบการตีความ

๖๐๑ ๒๐๗ พระสุตตันตปิฎก

๓ (๓-๐-๖)

Suttanta Pitaka

ศึกษาวิเคราะห์พระสุตตันตปิฎก ในฐานะเป็นคำสั่งสอนที่ชี้ประโยชน์ เป็นคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดี เป็นคำสั่งสอนที่ผลิตประโยชน์ เป็นคำสั่งสอนที่ป้องกันด้วยดี เป็นคำสั่งสอนที่เป็นดุจเส้นบรรทัด ศึกษาพระสุตตันตปิฎกในฐานะเป็นนวัจนศาสตร์ และในฐานะเป็นคัมภีร์ที่แบ่งเป็น ๕ นิกายนับเป็นคัมภีร์ ๑๙ คัมภีร์ กำหนดเนื้อหาศึกษาวิเคราะห์ตามความหมายแห่งพระสูตรโดยอาศัยอรรถกถา ฎีกาและปกรณ์วิเสส ประกอบการตีความตามหัวข้อที่กำหนด

๖๐๑ ๓๐๘ พระอภิธรรมปิฎก

๓ (๓-๐-๖)

Abhidhamma Pitaka

ศึกษาวิเคราะห์พระอภิธรรมปิฎก ในฐานะเป็นคำสั่งสอนที่มีการเจริญ เป็นคำสั่งสอนที่มีการกำหนด เป็นคำสั่งสอนที่ควรบูชา เป็นคำสั่งสอนที่กำหนดแล้วตามสภาวะ เป็นคำสั่งสอนที่พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมที่โยงไว้ ศึกษาพระอภิธรรมปิฎกในฐานะเป็นนวัจนศาสตร์ และในฐานะเป็นคัมภีร์ที่จัดอยู่ในกลุ่มขุททกนิกาย กำหนดเนื้อหาศึกษาวิเคราะห์ตามความหมายแห่งพระอภิธรรม โดยอาศัยอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกาและปกรณ์วิเสสประกอบการตีความตามหัวข้อที่กำหนด

๖๐๑ ๓๐๙ สัมมนาบาลี

๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Pali

สัมมนาภาษาบาลีตามสายคัมภีร์บาลี พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส โยชนา ไวยากรณ์ และภาษาบาลีที่ถูกยืมมาใช้ในภาษาของนานาประเทศที่ภาษาบาลีเผยแพร่เข้าไป

๑๔.๕.๓ วิชาเลือก

๖๐๑ ๓๑๐ **ศึกษางานสำคัญทางบาลี**

๒ (๒-๐-๔)

Selected Pali Works

ศึกษางานสำคัญที่เป็นวรรณกรรมภาษาบาลี ที่พ้นจากบาลีพระไตรปิฎก และอรรถกถาฎีกา อนุฎีกา สายที่อธิบายพระไตรปิฎก โดยเลือกศึกษาบาลีประเภทคัมภีร์สังคหะ นีติ พงศาวดาร นิทานพื้นบ้าน

๖๐๑ ๓๑๑ **เนตติปกรณ์**

๒ (๒-๐-๔)

The Nettipakarana

ศึกษาประวัติความเป็นมาแห่งคัมภีร์เนตติปกรณ์ ศึกษาวิเคราะห์หลักการอธิบายพระไตรปิฎก คือพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ตามหลักการคัมภีร์เนตติปกรณ์ โดยใช้คัมภีร์ อรรถกถา ฎีกา สายเนตติปกรณ์และสายพระไตรปิฎกประกอบ ศึกษาเปรียบเทียบเนตติปกรณ์กับเปฏโกปเทศปกรณ์

๖๐๑ ๓๑๒ **วรรณคดีสันสกฤต**

๒ (๒-๐-๔)

Sanskrit Literature

ศึกษาประวัติความเป็นมาและการสืบทอดวรรณคดีสันสกฤต สมัยพระเวท สมัยตันติสันสกฤต และคัมภีร์สันสกฤตที่บันทึกคำสั่งสอนทางพระพุทธศาสนา และคัมภีร์ปรัชญาต่างๆ ตามที่กำหนด

๖๐๑ ๓๑๓ **กวีนิพนธ์บาลี**

๒ (๒-๐-๔)

Pali Poetry

ศึกษาลักษณะโครงสร้างฉันทภาษาบาลี จากคัมภีร์วุดโตทัยและคัมภีร์สายวุดโตทัย ฝึกประพันธ์ กวีนิพนธ์ภาษาบาลี ตามที่กำหนด ศึกษาวิธีแต่งฉันทจากหนังสือตำรากลอนซึ่งแสดงวิธีแต่งฉันทมาตราพฤติวรรณพฤติทั้งภาคภาษาบาลีและภาคภาษาไทย เพื่อเสริมทักษะด้านการแต่งฉันท กวีนิพนธ์จาก พระไตรปิฎกและคัมภีร์ปกรณ์วิเศษ พงศาวดาร เป็นต้นตลอดทั้งฝึกตรวจสอบฉันทในคัมภีร์นั้น ๆ

๖๐๑ ๓๑๔ **บาลีนิพนธ์**

๒ (๒-๐-๔)

Pali Composition

ศึกษาการฝึกการเขียนเรียงความ ย่อความและจดหมายจากภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยอาศัยหลักบาลีไวยากรณ์และบาลีนิพนธ์ที่ได้เรียนมาแล้ว ด้วยการกำหนดความถูกต้องตามหลักภาษาและความนิยมนักบาลีภาษาศาสตร์เป็นเกณฑ์

๖๐๑ ๓๑๕ **มิลินทปัญหาวិเคราะห์**

๒ (๒-๐-๔)

Analysis of The Milindapañhā

ศึกษาประวัติความเป็นมาแห่งคัมภีร์มิลินทปัญหา ศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ลักษณะของคัมภีร์มิลินทปัญหา สาระสำคัญ ภาษาที่ใช้ วิธีการนำเสนอ เช่น วิธีการนำเสนอเชิงจิตวิทยา และอธิบายหลักธรรม แปลและวิเคราะห์เนื้อหาตามที่กำหนด

๖๐๑ ๓๑๖ **อักษรเขียนภาษาบาลี**

Pali Scripts

ศึกษาอักษรต่าง ๆ ที่ใช้จารึกคัมภีร์พระไตรปิฎกและคัมภีร์อื่น ๆ ได้แก่ อักษรเทวนาครี อักษรสิงหล อักษรพม่า อักษรขอม อักษรธรรมอีสาน อักษรธรรมล้านนา และอักษรโรมัน เพื่อประโยชน์ในการปริวรรต ชำระ และตรวจสอบคัมภีร์บาลี

๖๐๑ ๓๑๗ **อรรถกถาวิเคราะห์**

๒ (๒-๐-๔)

Analysis of Atthakatha

ศึกษาประวัติความเป็นมาและการสืบต่ออรรถกถาแบบปรัมปรภคตา ศึกษาวิเคราะห์พุทธสังฆนิตอรรถกถา คืออรรถกถาที่พระพุทธเจ้าทรงอธิบายไว้ อนุพุทธสังฆนิตอรรถกถา คืออรรถกถาที่พระสาวกอธิบายไว้ ปุราณอรรถกถา คืออรรถกถาที่พระมหินทเถระนำจากชมพูทวีปแล้วได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาสิงหล อภินวอรรถกถา คืออรรถกถาที่พระพุทธโฆสาจารย์แปลจากภาษาสิงหลกลับเป็นภาษามคธ ศึกษาวิเคราะห์อรรถกถาที่อธิบายบาลีตามสายพระไตรปิฎกและอรรถกถาประเภทสังคหะ ในด้านความแตกต่างและความสอดคล้องกันตามที่กำหนด

๖๐๑ ๔๑๘ **วรรณคดีบาลีในประเทศไทย**

๒ (๒-๐-๔)

Pali Literature in Thailand

ศึกษาความเป็นมาแห่งวรรณคดีบาลีในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตามที่ปรากฏบนศิลาจารึก วรรณคดีบาลีประเภทวรรณกรรมที่จารึกลงบนใบลาน ตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ สมัยล้านนา/สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์

๑๔.๕.๔ วิทยานิพนธ์

๖๐๑ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์

๑๒ หน่วยกิต

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
